

Narancsok

*A hűtőn hagyott narancsokat
élő penész hamuja borítja,
ami mikroszkóp alatt fantasztikus
víz alatti erdőnek tűnne.*

*A farakás a hátsó udvarban
zöldszemű baktériumoktól csillog
még a januári havon át is,
mely betakar és elaltat*

*mindent, kivéve a várakozó krókuszosokat,
a medvéket és a gyerekeket, akik
csak karácsony estig akarnak nőni.*

*Havak táplálják a nyár forrásait.
Baktériumok tenyésznek a csókoló szájban,
a haldokló agyban. Várj csak,*

te is újra élsz majd.

Amiről eszembe jut

*Ismertem
azt a jelentéktelen kis embert,
nem túl szerethető, aki a bankba ment
a fogorvos után,*

A. K. Ramanujan (1929–1993) indiai költő és tudós, angol és kannada nyelven alkotott, a huszadik századi angol nyelvű indiai irodalom egyik legnagyobb alakja. 1962-től haláláig a Chicagói Egyetem professzora, klasszikus tamil szépirodalommal és indiai néprajzzal foglalkozott. Életében három angol nyelvű verseskötete jelent meg, negyedik, posztumusz kötete az 1997-ben kiadott *The Collected Poems*ben kapott helyet, melyért megkapta az egyik legnagyobb indiai irodalmi díjat, a Sahitya Akademi Awardot. Verseinek témája a test, a természet és a kultúra kapcsolata, az idő múlása, ritmusa és körforgása, az időbe vetettség, a történelemmé váló múlt és jelen. Az éles szemmel, realistán leírt részletek éppúgy jellemzik szövegeit, mint a szürreálisba fordulás, verseit éppúgy éltetik az indiai gyerekkor emlékei, a vallási hagyományok és a klasszikus költészet, mint Spinoza vagy Borges hatása, vagy éppen az irónia. Az eredmény: gondosan szerkesztett, sűrű és erős költészet. (A ford.)

*megfázott
az utcán a kanyarban
a helyi busz ablakánál ülve,
és egyszer csak írt
(három keresztvező és a pirosnál
álló öregasszony között)
egy verset.*

*Amiről eszembe jut
a népmesei fa
eldobott magva,
kölyköket rakott a palota rühös kutyájába
az ablak alatt,
de az egész királyi háremet
meddőn hagyta.*

Gyerekek, álmok, elméletek

*A gyerekek akár az álmok elvesznek
ha nem öleled őket magadhoz
becézve csókolva neviükön nevezve*

*az álmok akár a versek elvesznek
ha nem kötsz a végükre csomót
emlékeztetőnek*

*a versek akár apám éjjeli
elméletei elvesznek ha nem
beszélsz hozzájuk pártjukat*

*ha nem fogod amikor vitáznak
a rivális elméletekkel
ahogy a holt nyelvek*

*elvesznek ha nem érzed a szagukat
idejében és nem cseréled ki a pelenkájukat
és nem szórsz hintóport a fenekükre*

Szonett

*Az idő ki-be jár belőlem,
hangfolyam, szellő,
elektromos áram, mely a földet
keresi, folyadék, mely párolog*

*a vénáimból, a szárákból és levelekből
az ég felé, hogy párába és ködbe
vonja a fákat. Reggelek barnulnak
estékké, mielőtt megfordulok*

*a nap során. Bélyegék, megíratlan
levelek szavai, köztiük vesszőkkel,
elhányt engedélyek és útlevelek, kifogások
és szemrehányások kavarnak az éjen át*

*és messze visznek hazulról,
míg az idő ki-be jár belőlem.*

Anyákról, többek között

*Érzem illatát a göcsörtös
ébenfán: ez anyám ifjúságának
selymes és fehér szirma.
Fülbevalóiról három gyémánt*

*maréknyi tűt fröcsköl szét,
és látom anyámat visszafutni
az esőből a síró bölcsőkhöz.
Az esők összefűzik-varrják*

*szakadt cérnával a fáktól
bojtos fény rongyait.
De az ő két keze csapzott sas
két fekete, rózsaszín ráncos lába,*

*egyik karmát megnyomorította
egy kerti egérfogó. A szárjai
nem simulnak: lógnak, kihullott
tolla egy hajdan volt szárnyak.*

*Hideg pergamennyelvem fakérget
nyaldos a számban, mikor látom, hogyan
hajlik be lassan négy még érző ujja,
hogy felszedjen a konyhapadlóról egy rizsszemet.*

DEZSŐ CSABA fordításai